

Kjøbenhavnsposten.

16de Marg.

Tirsdagen d. 25. October 1842.

N° 293.

Kjøbenhavn den 23de October 1842.

— Den Nye Sag er idag bleven paafjendt i Høiesteret, ved hvilken Domstol Tiltalte for, som det hedder i Actionens ordren, „Deeltagelse i Upløb og andre Uordener, som fandt Sted her i Staden den 20de Januar dette Aar“ er bleven anseet med Straf af 6 Gange 5 Dages Fængsel paa Vand og Brød, idet Høiesteret in terminis stadfæstede den forud ergangne Lands-Dver- samt Hof- og Stads-Rets Dom. Nyes Domsfældelse maa ansees som en beklagelsesværdig Følge af de Demonstrationer, man fandt sig besejret til at gjøre i Anledning af Candidat Lehmanns Domsfældelse under den mod ham anlagte Sag, Demonstrationer, der, som Actor for Lands-Dver- samt Hof- og Stads-Retten udtrykker sig, synes at have haft „en meget moderat og ingenlunde statsfarlig Tendens, idet de kun synes at være foranledigede ved en af en meget stor Mængde, der ingenlunde henhørte til den simplere Classe, sølt Trang efter at bevidne den Domsfældte deres Deeltagelse i Anledning af den ham overgaaede Dom“. Det er under Sagen oplyst, at Tiltalte har været i en meget exalteret Tilstand, der uden fandt rigelig Næring i en ved legemlig Ildbeftindende og uheldige ydre Forhold frembragt sygelig Sindstemning, og det maa saaledes antages, at hans psykiske Tilstand har været af en saadan Beskaffenhed, at han, om den end ikke kunde gjøre ham juridisk ansvarlig, dog i det mindste maa overbevise Enhver, der kender Sagens nærmere Omstændigheder, om, at hans moralske Charakter ikke kan ansees plettet ved den ham efter Justitiens Foranstaltning imputerede Handlemaade. Dette vinder ogsaa Stadfæstelse ved de særdeles fordeelagtige Vidnesbyrd, der ere meddelte Tiltalte fra dem, han tidligere har staaet i Forhold til, navnlig som Discipel, og som, om de end ikke finde hans aandelige Coner stærke, dog yde hans Charakter og Tænkemaade al mulig Ære. Ligesom hans Handlemaade derhos i enhver Henseende sienlynt fremtræder som uoverlagt og improviseret, saaledes er der heller ingen Grund til at antage, at han har lagt eller har kunnet lægge Dølgemaal paa noget ham ufordeelagtigt Moment under Sagen, hvilket ogsaa vinder Stadfæstelse ved Actors Erkjendelse af, at hans Fortællinger for de forskjellige Forhørsdommere „bære umiskjendelige Spor af Aabenhjertighed og Sandhedsfjærlighed“. Vi have ifølge det Anførte derfor neppe udtrykt os for stærkt, naar vi ovenfor yttrede, at det maatte ansees som beklagelsesværdige Følger af en uoverlagt, ved tilfældige Omstændigheder fremkaldet, aldeles ikke statsfarlig Handlemaade, der ingen skadelige Følger har medført uden for Tiltalte selv, der har været underkastet en langvarig Arrest og desuden alle de psykiske Lidelser, som en Proces, man har stræbt at betegne som statsfarlig, nødvendigt maa føre med sig for den Paagjel-

dende, samt derhos, som det endelige Resultat af Sagen, nu er idømt en efter sammes juridiske Natur vanærende Straf, hvori Tiltalte nu kun har at vente Forandring ad Naadens Vel, som det ogsaa er os meddeelt, at han agter at benytte.

— En imod „Fædrelandets“ forrige ansvarhavende Redacteur anlagt TrykkefrihedsSag, i Anledning af et i bemeldte Blad af 21 Jan. d. U. indrykket Digt om Cand. Lehmanns Domsfældelse for Høiesteret, med det bekjendte Omkvæd: „Han kunde ikke vige, kun falde kunde han“, og en profaisk Artikel, betitlet „Folkenes Grindring“, er i Ioverdags bleven paafjendt ved Hof- og Stadsretten, der har frikjendt Tiltalte mod Udøvelsen af Actionens Omkostninger.

Den holstenste Stænderforsamlings Opposition mod den paatænkte fælles Overbestyrelse af Kirke- og Underviisningsvæsenet for Kongeriget og Hertugdømmerne.

Vi have allerede engang før med Glæde hilst den holstenste Stænderforsamlings Opposition mod et Forslag af Regeringen, saameget mere som denne Opposition fik sin store Betydning derved, at den roeskildske Forsamling var gaaet ind paa hiint Forslag, hvis Sværksættelse efter vor Overbeviisning kun kunde bidrage til at tilintetgjøre Stænderforsamlingens nofsom ubetydelige Indflydelse. Det er ogsaa mod det ovennævnte Project af Regeringen, at vi maae søge den holstenste Forsamlings Hjælp, medens den roeskildske forholder sig ganske ligegyldig. Det er imidlertid ikke fordi vi frygte for, at den projecterede Foranstaltning ellers vilde komme i Stand, dette vilde vistnok det flæsvigholstenste Cancelli sørge for at faae forhindret, men fordi den bestemt udtalte Opposition fra Stænderforsamlingens Side vil ophæve enhver Grund til at forhale Oprettelsen af en egen saadan Autoritet for Kongerigets Vedkommende. Det er beklageligt, at den roeskildske Stænderforsamling slet ikke har foretaget Noget i Anledning af denne Regeringens Intention, den hadde her den bekvemteste Leilighed til i Almindelighed at gaae ind paa Regeringens Politik med Hensyn til Hertugdømmerne. Thi det er aabenbart, at denne Sag ikke kunde behandles, uden at man i Almindelighed indlob sig paa Betragtningen af den forskjellige Administration for Kongeriget og Hertugdømmerne, og herpaa kunde man ikke indlade sig, uden at gaae ind paa Behandlingen af de statsretlige Forhold og derved paa Regeringens hele Politik i denne Retning; dette kunde ogsaa synes i høieste Grad fornødent; thi har man før

som endog under en fælles Dverbestyrelse maatte dirigeres efter ganske forskellige Principer.

Det kiølske Universitet er et Led i den store tydske Universitetskræfte, dets Land er den almindelig tydske videnskabelige, og dets Lærpersonale recruteret uden Hensyn til Fødested; her er dette anderledes, Kjøbenhavns Universitet er nu kun et isoleret, Punkt, hvis Bestemmelse det aldrig kan blive at staae i Geled med de tydske, men, snarere med de skandinaviske. I dets nuværende Stilling recruterer det sig ved sig selv eller af dets egne Alumner og det neppe engang efter almindelige faste Principer, men snarere efter vedkommende Bestyreres eller andre indflydelsesrige Mænds blotte Forgodtbefindende og Vilkaar, Noget, som under de nærværende Forhold ikke godt kan være anderledes. Men skulde et tydske Universitet kunne finde sig i Sligt? og det maatte dog ske, naar der skulde være Enhed i Administrationsprinciperne. — Den holstenke Forsamlings Petition frembæver ogsaa en Forskiel i Skolevæsenet, som imidlertid forekommer os at have mindre Betydning; thi om ogsaa, som Forsamlingen mener, Skolevæsenet i Hertugdømmerne staaer paa et høiere Standpunkt end i Kongeriget, saa kunde dette dog ikke være en Grund mod en fælles Bestyrelse. Det kunde være interessant at vide, hvilken Betænkning den af Regeringen i Anledning af den roeskildske Forsamlings Andragende om en fælles Bestyrelse for Kirke- og Underviisningsvæsenet nedsatte Commission har afgivet, for at man kunde see, hvilke de Præmierer have været, som have ledet til et saa fattigt og indholdsløst Resultat som det i Svaret til den roeskildske Stænderforsamling indeholdte. Om nu Regeringen vil komme til et frugtbare Resultat ved den holstenke Forsamlings Petition, vide vi ikke, dog saameget forekommer os sandsynligt, at den herved vil finde sig berøget til at opgive al Tanke om en for Kongeriget og Hertugdømmernes Kirke- og Underviisningsvæsen fælles Dverbestyrelse, og forsaavidt herved al Anledning til at forhale Sagens Afgjørelse er hævet, er der gjort et Skridt fremad til at opfylde Stændernes Petition om denne Gjenstand. Men vi mene dog, at det ikke bør blive ved dette blot fraraadende Botum af den holstenke Stænderforsamling; dette vilde tværtimod først faae sin rette Betydning, naar den jydsk Forsamling støttende sig hertil forlangte uopholdelig de nødvendige Forholdsregler til Realisationen af denne almindelig for hensigtsværende og nødvendig erkjendte Foranstaltning satte i værk.

— Igaar Eftermiddags Kl. 5 ankom Thorvaldsen hertil med Dampskibet Frederik VI. Modelskolens Elever og en stor Deel af de ældre Kunstnere have i Formiddags bragt ham deres Velkomst i hans Værelser paa Charlottenborg, og Communalbestyrelsen, understøttet af Sangforeningen, høitidelig modtaget ham i det nye Muscum.

— Den holstenke Stænderforsamling, 73de Møde, (Fortsat.) Den Deputerede Diedrichsens Proposition ang. at en tidssparende Gaandværkerforordning maatte forelægges den næste Stænderforsamling samt at der indtil den Tid maatte tillades Smede og Hjulmænd paa Landet at holde

laugsræssig oplærte Svende, foretoges til foreløbig Behandling. Foranlediget af et Forslag af Præsidenten med Hensyn til den korte Tid, og efterat den fgl. Commissarius havde ytret, at det var at vente, at en saadan Forordning vilde blive forelagt den næste Stænderforsamling, blev denne Sag ikke videre discutteret. — 74de Møde, 13de Septbr. (44 Medl.) Udkastet til en Forordning ang. nogle Modificationer i Toldforordningen af 1ste Mai 1838 foretoges til endelig Behandling. Ved Afstemningen bleve forskellige Amendements antagne, hvoriblandt eenstemmig, at der ikke skulde tilfalde nogen Toldbetjent en Deel af den for Dvertrædelse ifjendte Mulct eller Confiscation, men at saadanne Confiscationer eller Mulcter udelukkende skulde tilfalde den fgl. Kasse. Derefter foretoges den endelige Behandling af Propositionen, at en Frdn. ang. en nærmere Bestemmelse af Arveretten til Bønderieendomme skulde forelægges Stænderne til Betænkning. Ved Afstemningen besluttedes det med 31 St. mod 12, at der i Anledning af denne Sag skulde indgives en Petition. Derefter foretoges den endelige Behandling af Lovudkastet ang. de Forandringer, der burde foretages ved den i Frdn. af 1ste Mai 1838 bestemte Ind- og Udførselsstarif. Ved Afstemningen bleve forskellige af de 36 Amendements antagne. — 77de Møde, 1ste Septbr., (44 Medl.) Udkastet til et Patent ang. de Altona og Wandsbeck tilkommende Toldbegunstigelser foretoges til endelig Behandling. Patentet vedtoges med forskellige i de 34 stillede Amendements indeholdte Modificationer. Dernæst foretoges Udkastet til en Forordning ang. Reguleringen af Frikjørlerne til endelig Behandling. Under Discussionen viste det sig, at man ingenlunde var tilfreds med Udkastet, hvilket ogsaa godtgjordes ved Afstemningen, idet Udkastet blev fraraadet med 49 Stemmer mod 1, og der androges paa, at der maatte forelægges Stænderne en anden, paa Afløsning af samtlige ordentlige, i Frdn. af 9de Mai 1806 ikke indbefattede Landkjørseler, baseret Forordning, maatte forelægges Stænderne til Betænkning. Fremdeles foretoges Advocat Clausens Proposition ang. Finantserne til endelig Behandling. Discussionen dreiede sig fornemmelig om Nedsættelse i Militairbudgettet og Pensionsvæsenet. Resultatet af Afstemningen var følgende: Adv. Bargums Amendment: at Udgifterne til Forsvarsvæsenet saameget som muligt maae nedsættes ved Besparelser i Sø- og Landmilitairtaten ant. med 37 mod 6 St.; Comit. Andr.: at Summen til Forsvarsvæsenet indskrænkes i det Høieste til 3 Mill. antaget med 25 mod 18; Com. Andr.: at Statskassens Udgifter indskrænkes ved en Formindskelse af de større Krigsskibes Antal med 26 mod 17; Com. Andr.: at Statsudgifterne ogsaa indskrænkes ved en Reduction i Landtaten med 24 mod 19; Com. Andr.: om en Indskrænkning i Pensionsvæsenet antaget eenstemmig; Com. Andr.: at Bidraget til Secretariatet for Raadesager nedsættes fra 250,000 Rbd. til 100,000 Rbd. med 22 mod 21; Com. Andr.: at der tilføies Budgettet en Raveliste over samtlige Pensionairer med Angivelse af Pensionerne med 30 mod 13; Com. Andr.: at der maatte indtræde saadanne Besparelser i de nævnte og andre Grene af Forvaltningen, som ere forenelige med den offentlige Tjeneste med 40 mod 3; Com. Andr.: at Toldoverskuddet for Hertugdømmerne maa anvendes til disses Bedste, efterat begge Stænderforsamlinger have afgivet deres Betænkning derom, antaget eenstemmig, og ligeledes: at Statsindtægterne